

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ФОЛЬКЛОРИСТИКИ

О. В. ПУНІНА

**РОБОЧІ ПРОГРАМИ, МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
СПЕЦКУРСІВ «КІНОФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО
ДИСКУРСУ (ПЕРША ПОЛОВИНА ХХ СТОЛІТТЯ)»,
«КІНОФОРМАТ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ІНТЕРПРЕТАЦІЯ
ЗАСОБАМИ КІНО ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ»
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА»
ОКР «БАКАЛАВР», «СПЕЦІАЛІСТ»**

ДОНЕЦЬК 2011

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ФОЛЬКЛОРИСТИКИ

О. В. ПУНІНА

**РОБОЧІ ПРОГРАМИ, МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
СПЕЦКУРСІВ «КІНОФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО
ДИСКУРСУ (ПЕРША ПОЛОВИНА ХХ СТОЛІТТЯ)»,
«КІНОФОРМАТ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ІНТЕРПРЕТАЦІЯ
ЗАСОБАМИ КІНО ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ»
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА»
ОКР «БАКАЛАВР», «СПЕЦІАЛІСТ»**

ДОНЕЦЬК 2011

Пуніна О. В. Робочі програми, методичні рекомендації до спецкурсів «Кінофікація українського літературного дискурсу (перша половина ХХ століття)», «Кіноформат української літератури: інтерпретація засобами кіно художньої прози» для спеціальності «Українська мова і література» ОКР «бакалавр», «спеціаліст» / Ольга Василівна Пуніна. – Донецьк: Донецький національний університет, 2011. – 25 с.

Рецензенти:

Просалова В. А., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри історії української літератури і фольклористики Донецького національного університету;

Хамедова О. А., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури і фольклористики Донецького національного університету.

Рекомендовано до друку ухвалою Вченої ради філологічного факультету Донецького національного університету (протокол № 9 від 17 червня 2011 р.)

Навчально-методичне видання вміщує робочі програми за кредитно-модульною системою, методичні рекомендації до спецкурсів «Кінофікація українського літературного дискурсу (перша половина ХХ століття)», «Кіноформат української літератури: інтерпретація засобами кіно художньої прози» з історії української літератури для спеціальності «Українська мова і література» ОКР «бакалавр», «спеціаліст».

ЗМІСТ

Робоча програма спецкурсу «Кінофікація українського літературного дискурсу (перша половина ХХ століття)», методичні рекомендації.....	4
Робоча програма спецкурсу «Кіноформат української літератури: інтерпретація засобами кіно художньої прози», методичні рекомендації.....	14
Критерії оцінювання знань студентів.....	25

РОБОЧА ПРОГРАМА СПЕЦКУРСУ «КІНОФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ДИСКУРСУ (ПЕРША ПОЛОВИНА ХХ СТОЛІТТЯ)», МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСТУП

1. *Опис*

Опис спецкурсу

Кількісна характеристика курсу	Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів ECTS Залікових модулів: 1 Змістових модулів: 1 Загальна кількість аудиторних годин: 18 Тижневих годин: 1	0305 – філологія 6.030501 – українська мова і література (бакалавр)	Нормативна, професійно-орієнтована 8 семестр Лекції, практичні заняття: 18 год. Вид контролю: залік

2. *Рівень програми*

а) Необхідні вміння та компетенції для засвоєння матеріалу спецкурсу почасти сформовані у процесі засвоєння студентами дисциплін «Вступ до літературознавства», «Культурологія», «Історія української літератури межі століть», «Історія української літератури 1 пол. ХХ століття» (уміння порівнювати і зіставляти твори різних видів мистецтв, визначати специфіку кожного з них; працювати із першоджерелами).

б) *Мета* спецкурсу «Кінофікація українського літературного дискурсу (перша половина ХХ століття)» полягає у вивченні української художньої прози доби «Розстріляного Відродження», що монтується за допомогою кінематографічних принципів; передбачає розв'язання таких *завдань*:

- поглиблення знань студентів у царині мистецької інтеграції;
- вдосконалення навичок літературознавчого аналізу (з позицій формалізму);
- засвоєння особливостей художніх творів, в яких функціонує кіноконструкція.

Прогнозованим результатом вивчення курсу є такі *знання*:

- інтегрованих форм мистецтв та їхнього впливу на художню літературу;
- специфіки творення української прози у 20-х рр. ХХ ст.;
- жанрових форм (поезофільм, кіносимфонія, екранізований роман, кіномемуари, кінематографічний роман, синтетичний / лівий роман та ін.);
- аналізу авангардної прози за допомогою кінематографічного апарату;
- особливостей мистецького періоду першої половини ХХ ст.

Очікується, що студенти у процесі вивчення курсу вироблять такі *вміння*:

- прочитувати художні твори авангардного напрямку в межах адекватних методологій;

- аналізувати художню прозу у зв'язку з іншими видами мистецтв (кінематограф, живопис);
 - детально вивчати культурно-історичний контекст при розгляді художніх творів;
 - вільно володіти поняттями, що стоять на міжмистецькій межі;
 - залучати набуті знання на практиці (робота в школі, подальше навчання).
3. *Обов'язкова чи вибіркова дисципліна*
Вибіркова дисципліна.
4. *Викладацький склад*
Пуніна Ольга Василівна.
5. *Методика викладання та методи навчання*
Лекції: інформативні, проблемні, аналітичні; бесіда.
Практичні заняття. Самостійна робота. Творчі завдання.
6. *Мова*
українська.

1. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА СПЕЦКУРСУ

ЗАЛКОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ФУНКЦІОНУВАННЯ КІНОЗАСОБУ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРОЗІ

Змістовий модуль 1.

Процес інтеграції мистецтв: література і кіно. Питання впливу кінематографічного мистецтва на словесне. Кінематографічність літератури: межі розуміння. Демаркаційна лінія між «кінематографічністю (динамічністю) прози» та «кінематографічністю в прозі». Мова кіно в жанрових формах літературного авангарду. Письменники як теоретики і практики кіно. Техніка сценарної побудови художньо-літературної прози. Монтаж як технічно-структурний принцип художнього твору. Специфіка технічного кіноприйому як конструкції. Фактура кіно в «лівому» романі (Гео Шкурупій «Двері в день»). «Екранізований роман»: кінофікація жанрової форми (Леонід Скрипник «Інтелігент»). Кіноконструкція як оголення прийому й очуднення (Дмитро Бузько «Про що розповідала ротаційка», «Голяндія»). Кінематографічний побут і процес у художньому творі (Юрій Яновський «Майстер корабля»).

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Бабшикін О.* Кіноспадщина Юрія Яновського / *Олег Бабшикін.* – К.: Мистецтво, 1987. – 141 с.
2. *Бабшикін О.* Поет і питання кіномистецтва / *О. Бабшикін* // Рад. літературознавство. – 1974. – № 10. – С. 47-54.
3. *Базен А.* Что такое кино?: сб. ст. / *Андре Базен*; [пер. с франц. В. Божович, И. Эпштейн]. – М.: Искусство, 1972. – 384 с.

4. *Божович В. И.* Традиции и взаимодействие искусств. Франция конец XIX – начало XX века / *В. И. Божович.* – М.: Наука, 1987. – 320 с.
5. *Бойко Л.* Дмитро Бузько і його творчість / *Л. Бойко* // Вибрані твори / *Дмитро Бузько.* – К.: Дніпро, 1971. – С. 3-15.
6. *Булгакова О.* Леф и кино / *О. Булгакова* // Экранные искусства и литература: Немое кино: [сб. ст.]. – М.: Наука, 1991. – С. 177-202.
7. *Булгакова О. Л.* Монтаж – в театральной лаборатории 20-х годов / *О. Л. Булгакова* // Монтаж. Литература. Искусство. Театр. Кино: [сб. ст. / сост. М. Б. Ямпольский]. – М.: Наука, 1988. – С. 99-118.
8. *Власенко В.* Дмитро Бузько і його творчість / *Владлен Власенко* // Вітчизна. – 1959. – № 12. – С. 194-195.
9. *Гинзбург С. С.* Очерки теории кино / *Семён Сергеевич Гинзбург.* – М.: Искусство, 1974. – 264 с.
10. *Горницкая Н.* О границах взаимодействия кино и литературы / *Н. Горницкая* // Зримое слово. Кино и литература: диалектика взаимодействия: [сб. ст.]. – Ленинград: Искусство, 1985. – С. 3-59.
11. *Госейко Л.* Історія українського кінематографа. 1896 – 1995 / *Любомир Госейко*; [пер. з франц.]. – К.: KINO-КОЛО, 2005. – 464 с.
12. *Ждан В. Н.* Эстетика фильма / *В. Н. Ждан.* – М.: Искусство, 1982. – 375 с.
13. *Иванов В. В.* Монтаж как принцип построения в культуре первой половины XX в. / *Вячеслав Всеволодович Иванов* // Монтаж. Литература. Искусство. Театр. Кино: [сб. ст.]. – М.: Наука, 1988. – С. 119-148.
14. Кино: энциклопедический словарь / [под ред. С. И. Юткевича]. – М.: Сов. энциклопедия, 1986. – 640 с.
15. *Корнієнко І.* Мистецтво кіно. Принципи і художні засоби / *Іван Корнієнко.* – К.: Мистецтво, 1974. – 239 с.
16. *Лотман Ю. М.* Семиотика кино и проблемы киноэстетики / *Юрий Михайлович Лотман.* – Таллин: ЭЭСТИ РААМАТ, 1973. – 139 с.
17. *Маневич И. М.* Кино и литература / *Иосиф Михайлович Маневич.* – М.: Искусство, 1966. – 240 с.
18. *Немцев М. В.* Стилиевые приёмы кинематографа в литературе русского зарубежья первой волны: автореф. дис. на соискание наук, степени канд. филол. наук: спец. 10.01.01 «Русская литература» / *Максим Владимирович Немцев.* – М., 2004. – 22 с.
19. *Пуніна О.* Авторська техніка Леоніда Скрипника: кіноконструкція в основі художньої прози / *Ольга Пуніна* // Вісник Донецького національного університету. Сер. «Гуманітарні науки». – Вип. 2. – Донецьк: ДонНУ, 2009. – С. 7-19.
20. *Пуніна О.* Вплив як тип інтегративної взаємодії: література і кіно / *О. Пуніна* // Волинь філологічна: Текст і контекст. Явище синтезу мистецтв в українській літературі: [зб. наук. праць]. – Вип. 10. – Луцьк: РВВ ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – С. 111-120.
21. *Пуніна О.* Кіноконструкція в романі Юрія Яновського «Майстер корабля» / *О. Пуніна* // Слово і Час. – 2010. – № 11. – С. 41-50.

22. Пуніна О. Кіноконструктивна складова художньої прози Дмитра Бузька / О. Пуніна // Проблеми та перспективи наук в умовах глобалізації: матеріали V Всеукраїнської конференції. – Ч. I. Педагогіка, психологія, мовознавство. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. – С. 158-163.
23. Пуніна О. Кіномова жанрових форм (до практики літературного авангарду) / О. Пуніна // Филологические исследования. – Вып. 10. – Донецк, 2008. – С. 46-58.
24. Пуніна О. Кіноформат на сторінках органу лівої формації мистецтв («Нова генерація», «Леф» / «Новий Леф») / О. Пуніна // Вісник Харківського національного університету. Сер. «Філологія». – Вип. 56. – Харків, 2009. – С. 167-177.
25. Пуніна О. Роман-монтаж Майка Йогансена «Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших» / О. Пуніна // Література. Фольклор. Проблеми поетики: [зб. наук. праць / редкол. Г. Ф. Семенюк, А. В. Козлов та ін.]. – Вип. 31. Ч. 1. – К.: Твім інтер, 2008. – С. 677-682.
26. Пуніна О. Сценарна конструкція у художньому творі: специфіка, реалізація / О. Пуніна // Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка. – Т. 27. – Донецьк: Український культурологічний центр, 2009. – С. 31-46.
27. Пуніна О. Технічна кіноконструкція в художньому творі / О. Пуніна // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Сер. «Филология. Социальные коммуникации». – Т. 23 (62). № 1. – Симферополь: Таврический национальный университет, 2010. – С. 346-351.
28. Пуніна О. Фактура кіно в конструкції «лівої» прози Гео Шкурупія / О. Пуніна // Вісник Донецького національного університету. Сер. «Гуманітарні науки». – Вип. 1-2. – Донецьк: ДонНУ, 2008. – С. 42-55.
29. Пуніна О. «Фільми» Грицька Коляди (до циклу динамічних поем «Місто дихає!») / О. Пуніна // Актуальні проблеми слов'янської філології. Сер. «Лінгвістика і літературознавство»: [міжвуз. зб. наук. ст. / відп. ред. В. А. Зарва]. – Вип. 23. Ч. 3. – Бердянськ: БДПУ, 2010. – С. 266-275.
30. Пуніна О. Явище «кінематографічності» прози: демаркація двох типів / О. Пуніна // Актуальні проблеми української літератури і фольклору. – Вип. 13. – Донецьк, 2009. – С. 74-86.
31. Харитонов В. В. Взаимосвязь искусств / Владимир Васильевич Харитонов. – Екатеринбург: Изд-во Уральского ун-та, 1992. – 148 с.
32. Цимбал Я. «54 кадри на сторінці»: кіно і проза 20 – 30-х років ХХ ст. / Ярина Цимбал // Слово і Час. – 2002. – № 8. – С. 74-79.

ТЕКСТИ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ ДЛЯ ОBOB'ЯЗКОВОГО ПРОЧИТАННЯ

1. Бузько Дмитро. Про що розповідала ротаційка (повість). Голяндія (роман). У вид.: Бузько Д. Голяндія: [роман] / Д. Бузько. – Харків: Книгоспілка, 1930. – 208 с.; Бузько Д. Про що розповідала ротаційка: [кіноповість] / Д. Бузько. – К.: ДВУ, 1929. – 112 с. (електронна копія додається)

2. **Йогансен Майк. Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших** (повість). У вид.: *Йогансен М. Вибрані твори; упоряд. Р. Мельників / М. Йогансен.* – К.: Смолоскип, 2009. – 768 с.
3. **Семенко Михайль. Степ. Океанія** (поезофільми). У вид.: *Семенко М. Поезії / Михайль Семенко; [упоряд. Є. Адельгейм].* – К.: Рад. письменник, 1985. – 311 с.
4. **Скрипник Леонід. Інтелігент** (роман). У вид.: *Скрипник Л. Інтелігент: [екранізований роман на шість частин з прологом та епілогом] / Л. Скрипник.* – Харків: Пролетарій, 1929. – 148 с. (електронна копія додається)
5. **Чернов Малошійченко Леонід. Харків** (кіносимфонії). Вид.: *Чернов Малошійченко Л. Поезії / Л. Чернов Малошійченко // Кур'єр Кривбасу.* – 2007. – № 216-217. – С. 150-172.
6. **Шкурупій Гео. Двері в день** (роман). У вид.: *Шкурупій Гео. Двері в день. Вибране / Гео Шкурупій.* – К.: Радянський письменник, 1968. – 325 с.
7. **Яновський Юрій. Майстер корабля** (роман). **Мамутові бивні** (новела). У вид.: *Яновський Ю. Майстер корабля: [роман] / Ю. Яновський.* – Одеса: Маяк, 1972. – 156 с. – («Морська бібліотека»); *Яновський Ю. Твори: в 5 т. / Ю. Яновський.* – К.: ДВ Художньої літератури, 1958-1959 – Т. 1. Оповідання. – 1958. – 643 с.

2. МОДУЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ

Заліковий модуль	Зміст модулю	Кількість годин		
		д/в		
		Лекції	Практич.	Самост.
Функціонування кінозасобу в українській прозі	1. Процес інтеграції мистецтв: література і кіно	2		
	2. Мова кіно в жанрових формах літературного авангарду	2		
	3. Письменники як теоретики і практики кіно	2		
	4. Техніка сценарної побудови художньо-літературної прози	2		
	5. Монтаж як технічно-структурний принцип художнього твору	2		
	6. Специфіка технічного кіноприйому як конструкції	2		
	7. Функціонування засобів кіно у прозі Гео Шкурупія і Д. Бузька	2		
	8. Кіноконструкція в романі Л. Скрипника «Інтелігент»		2	
	9. Фактура кіно в композиції		2	

	епічного твору Ю. Яновського «Майстер корабля»			
--	---	--	--	--

3. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1. Кіноконструкція в романі Л. Скрипника «Інтелігент»

1. Специфіка жанру «екранізованого роману».
2. Ознаки «нової» художності «Інтелігента».
3. Монтажна, сценарна і технічна конструкції в романі, їх функціональне навантаження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голубєва З. С. Український радянський роман / З. С. Голубєва. – Харків: Вид-во Харківського ун-ту, 1967. – 216 с.
2. Журенко О. М. Модерні тенденції української романістики 20-х років ХХ ст.: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. філол. наук: спец. 10.01.01 «Українська література» / Ольга Миколаївна Журенко. – К., 2003. – 20 с.
3. Ільницький О. Леонід Скрипник – інтелігент і футурист / Олег Ільницький // Сучасність. – 1984. – № 10. – С. 7-11.
4. Ільницький О. Український футуризм (1914-1930); пер. з англ. Р. Тхорук / О. Ільницький. – Львів: Літопис, 2003. – 456 с.
5. Капленко О. М. Наративні структури в українській авангардній прозі 20-х років ХХ століття: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. філол. наук: спец. 10.01.01 «Українська література» / Оксана Миколаївна Капленко. – К., 2005. – 20 с.
6. Маневич И. М. Кино и литература / И. М. Маневич. – М.: Искусство, 1966. – 240 с.
7. Пуніна О. Авторська техніка Леоніда Скрипника: кіноконструкція в основі художньої прози / Ольга Пуніна // Вісник Донецького національного університету. Сер. «Гуманітарні науки». – Вип. 2. – Донецьк: ДонНУ, 2009. – С. 7-19.
8. Сенік Л. Прозові пошуки українських футуристів 20-х років: «лівий» роман / Любомир Сенік // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Львів, 1990. – Т. ССХХІ. Праці філолог. секції. – С. 123-135.
9. Скрипник Л. Інтелігент: [Екранізований роман на шість частин з прологом та епілогом] / Леонід Скрипник. – Харків: Пролетарій, 1929. – 148 с.
10. Теория литературы: Учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. заведений: В 2 т. / Под ред. Н. Д. Тмарченко. – Т. 1: Н. Д. Тмарченко, В. И. Тюпа, С. Н. Бройтман. Теория художественного дискурса. Теоретическая поэтика. – М.: ИЦ «Академия», 2004. – 512 с.
11. Тюпа В. И. Художественность литературного произведения. Вопросы типологии / В. И. Тюпа. – Красноярск: Изд-во Краснояр. ун-та, 1987. – 224 с.

12. Цимбал Я. «54 кадри на сторінці»: кіно і проза 20 – 30-х років ХХ ст. / Ярина Цимбал // Слово і Час. – 2002. – № 8. – С. 74-79.
13. Экранизация // Кино: Энциклопедический словарь / под ред. С. И. Юткевича. – М.: Сов. энциклопедия, 1986. – С. 510.

Практичне заняття № 2. Фактура кіно в композиції епічного твору Ю. Яновського «Майстер корабля»

1. Літературний побут і процес як основа роману.
2. Специфіка функціонування кінозасобів у «Майстрі корабля».
3. «Майстер корабля» Ю. Яновського і «Танжер» Й. Козленка: альтернативна проза.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агеева В. Романний експеримент Юрія Яновського / Віра Агеева // Патетичний фрегат: Роман Юрія Яновського «Майстер корабля» як літературна містифікація / [упор. В. Панченко]. – К.: Факт, 2002. – С. 300-310.
2. Бабишкін О. Кіноспадщина Юрія Яновського / О. Бабишкін. – К.: Мистецтво, 1987. – 141 с.
3. Бажан М. Майстер залізної троянди / Микола Бажан // Лист у вічність: Спогади про Юрія Яновського [упорядкув. Т. Й. Стах]. – К.: Дніпро, 1980. – С. 3-61.
4. Голобородько Я. Архітектор романних форм (Естетика й естетизм Юрія Яновського) // Південний ареал. Консорціум літературної Таврії: [роман-монографія] / Ярослав Голобородько. – К.: Факт, 2007. – С. 244-276.
5. Грищенко О. І пішли ми за ними / Олександр Грищенко // Морський рейс Юрія Третього / Володимир Панченко. – Кіровоград: ПВД «Мавік», 2002. – С. 135-146.
6. Козленко Й. Танжер: [роман] / Йван Козленко // Київська Русь. – 2007. – Книга 2 (11). Хвилі. – С. 9-125.
7. Лист у вічність: спогади про Юрія Яновського. – К.: Дніпро, 1980. – 349 с.
8. Островський Г. Все, що залишилось... / Г. Островський // Патетичний фрегат: Роман Юрія Яновського «Майстер корабля» як літературна містифікація / [упор. В. Панченко]. – К.: Факт, 2002. – С. 187-230.
9. Панченко В. Є. «Майстер корабля» Ю. Яновського. (До творчої історії) / В. Є. Панченко // Рад. літературознавство. – 1985. – № 11. – С. 41-48.
10. Панченко В. Морський рейс Юрія Третього / Володимир Панченко. – Кіровоград: ПВД «Мавік», 2002. – 148 с.
11. Патетичний фрегат: Роман Юрія Яновського «Майстер корабля» як літературна містифікація / [упор. В. Панченко]. – К.: Факт, 2002. – 344 с. – (Літ. проект «Текст + контекст». Знакові літ. доробки та навколо них).
12. Пуніна О. Кіноконструкція в романі Юрія Яновського «Майстер корабля» / О. Пуніна // Слово і Час. – 2010. – № 11. – С. 41-50.

13. *Тростянецький А. А.* Юрий Яновский. Критико-биографический очерк / *Арон Абрамович Тростянецький.* – М.: Сов. писатель, 1959. – 161 с.
14. *Эйхенбаум Б.* Литературный быт // О литературе: работы разных лет / *Борис Эйхенбаум.* – М.: Сов. писатель, 1987. – С. 428-436.
15. *Яновський Ю.* Майстер корабля: [роман] / *Юрій Яновський.* – Одеса: Маяк, 1972. – 156 с. – (Сер. «Морська бібліотека»).

4. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Карта самостійної роботи студента

Види самостійної роботи	Термін виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
Підготовка до практичних	травень	Робота на занятті	30
Прочитання обов'язкових текстів художніх творів до курсу	лютий – травень	Тестування	20
Написання творчо-дослідницької роботи	травень	Перевірка письмової роботи	50
Загальна кількість балів за СРС			100

4.2. Питання і література для самостійного опрацювання навчального матеріалу

ПИТАННЯ

- Кінодіяльність представників «Нової Генерації»:
 - М. Семенка;
 - Гео Шкурупія;
 - Дмитра Бузька.
- Кіно в житті й творчості О. Довженка.
- М. Бажан як кінодіяч.
- Робота в кіно М. Йогансена, А. Головка, В. Підмогильного та інших українських письменників.

ЛІТЕРАТУРА

- Булгакова О.* Леф и кино / *О. Булгакова* // Экранные искусства и литература: Немое кино: [сб. ст.]. – М.: Наука, 1991. – С. 177-202.
- Головка А.* Твори: в 5 т. / *Андрій Головка.* – К.: Дніпро, 1977. – Т. 5. Кіносценарії. Статті, виступи. – 310 с.

3. *Госейко Л.* Історія українського кінематографа. 1896 – 1995 / *Л. Госейко*; [пер. з франц.]. – К.: КІНО-КОЛО, 2005. – 464 с.
4. *Дзюба І. М.* Гостини у світ кіно // 3 криниці літ: тритомовик / *Іван Михайлович Дзюба*. – К.: Обереги : Гелікон, 2001 – Т. 2. – 2001. – С. 726-814.
5. *Ільницький О.* Український футуризм (1914-1930) / *О. Ільницький*; [пер. з англ. Р. Тхорук]. – Львів: Літопис, 2003. – 456 с.
6. Історія українського радянського кіно: в 3 т. / [за ред. Т. В. Левчука та ін.] – К.: Наук. думка, 1986-1987 – Т. 1. 1917-1930. – 1986. – 247 с.
7. Кино: энциклопедический словарь / [под ред. С. И. Юткевича]. – М.: Сов. энциклопедия, 1986. – 640 с.
24. Кіноповіді. Збірник: у 2 т. / [уклад. А. Щербак]. – К.: Рад. письменник, 1963-1964 – Т. 1. – 1963. – 655 с.
8. Кіноповіді. Збірник: у 2 т. / [уклад. А. Щербак]. – К.: Рад. письменник, 1963-1964. – Т. 2.– 1964. – 671 с.
9. *Копиленко О.* Буйний хміль: [роман; повість; оповідання]; [упорядк. та післям. Л. О. Копиленка] / *Олександр Копиленко*. – К.: Дніпро, 1990. – 416 с.
10. *Косинка Г.* Архітектоніка сценарію // Гармонія: Оповідання. Публіцистика. Спогади про Г. Косинку / *Григорій Косинка*; [упор. Т. Мороз-Стрілець]. – К.: Дніпро, 1988. – С. 322-325.
11. *Мовчан Р.* Григорій Косинка: зблизька і на відстані / *Р. Мовчан* // Дивослово. – 2005. – № 10. – С. 18-24.
12. *Мороз-Погрібна Л. З.* Українська радянська кінодраматургія (становлення і розвиток жанрів) / *Л. З. Мороз-Погрібна*. – К.: Наук. думка, 1976. – 147 с.
13. *Підмогильний В. П.* Оповідання. Повість. Романи / *Валер'ян Петрович Підмогильний*; [вступ. ст., упоряд. і приміт. В. О. Мельника]. – К.: Наук. думка, 1991. – 800 с. – (Б-ка укр. літ. рад. укр. літ.).
14. *Пуніна О.* Кіноформат на сторінках органу лівої формації мистецтв («Нова генерація», «Леф» / «Новий Леф») / *О. Пуніна* // Вісник Харківського національного університету. Сер. «Філологія». – Вип. 56. – Харків, 2009. – С. 167-177.
15. *Сулима М.* Біля джерел. Михайль Семенко – редактор ВУФКУ / *М. Сулима* // Культура і життя. – 1987. – № 51 (20 груд.). – С. 4.
16. *Сулима М. М.* Книжиця з семи розділах: літ.-крит. ст. й дослідж. / *М. М. Сулима*. – К.: Фенікс, 2006. – 424 с.
17. *Сулима М.* «Новій генерації» – 70 / *М. Сулима* // Слово і Час. – 1997. – № 11-12. – С. 41-43.
18. *Щербак А.* Новий жанр / *Анатолій Щербак* // Кіноповіді. Збірник. – Т. 1. – К.: Рад. письменник, 1963. – С. 5-30.

4.3. Індивідуальна робота і 4.4. Завдання до заліку

Індивідуальна робота полягає в написанні творчо-дослідницької праці по з'ясуванню функціонального навантаження засобів кіномови в українській

художній прозі. Твір (чи твори) обирається студентами самостійно чи із запропонованого списку:

1. *Деркачова О.* Синдром підсніжника / *Ольга Деркачова.* – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2006. – 128 с.
2. *Жадан С.* Anarchy in the UKR / *Сергій Жадан.* – Харків: Фоліо, 2005. – 223 с. – (Графіті).
3. Кіноповісті. Збірник: у 2 т. / [уклад. А. Щербак]. – К.: Рад. письменник, 1963-1964 – Т. 1. – 1963. – 655 с.
4. Кіноповісті. Збірник: у 2 т. / [уклад. А. Щербак]. – К.: Рад. письменник, 1963-1964. – Т. 2.– 1964. – 671 с.
5. *Костецький І.* Тло поетичної місії Езри Павнда // Тобі належить цілий світ: [вибрані твори] / *Ігор Костецький.* – К.: Критика, 2005. – С. 381-389.
6. *Соловей О.* У напрямку реінкарнації: [чотири етюди про два основні мотиви] / *Олег Соловей* // Кур'єр Кривбасу. – 2009. – Ч. 232-233 (березень-квітень). – С. 109-132.
7. Проза про життя інших: Юрій Косач: тексти, інтерпретації, коментарі / [упор. В. Агеєва]. – К.: Факт, 2003. – 352.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО, МОДУЛЬНОГО, ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

5.1. Система оцінювання академічних досягнень студентів за 100-бальною шкалою (залік)

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			
Заліковий модуль 1 (max 100 балів)			Загальна кількість балів
Організаційно-навчальна робота студента в аудиторії	Індивідуальна робота. Самостійна робота	Залікова модульна робота 1	
1	2	3	4
50	50	–	100

5.2. Критерії оцінювання знань зі спецкурсу

Додаються у кінці навчально-методичного видання.

5.3. Питання й завдання до заліку

Залік відбувається у формі задачі індивідуально-творчих робіт і їхнього зарахування.

РОБОЧА ПРОГРАМА СПЕЦКУРСУ «КІНОФОРМАТ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЗАСОБАМИ КІНО ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ», МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСТУП

1. *Опис*

Опис спецкурсу

Кількісна характеристика курсу	Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів ECTS Залікових модулів: 1 Змістових модулів: 1 Загальна кількість аудиторних годин: 18 Тижневих годин: 1	0305 – філологія 7.030501 – українська мова і література (спеціаліст)	Нормативна, професійно-орієнтована 1 семестр Лекції, практичні заняття: 18 год. Вид контролю: залік

2. *Рівень програми*

а) Необхідні вміння та компетенції для засвоєння матеріалу курсу частково формуються під час засвоєння дисциплін «Вступ до літературознавства», «Історія української літератури межі століть», «Історія української літератури ХХ століття», «Сучасна українська література», «Літературознавчий аналіз тексту», спецкурсів (інтерпретація художніх творів із залученням компаративного методу; робота із критичною, науковою, методичною літературою та ін.)

б) *Мета* спецкурсу полягає в поглибленому вивченні процесу міжмистецької взаємодії літератури і кіно, за допомогою якого в новому ракурсі розкриваються особливості словесної творчості; передбачає розв'язання завдань:

- поглиблення знань студентів у галузі літературознавчих інтерпретацій;
- вдосконалення навичок здійснення порівняльного аналізу творів різних мистецтв із виявленням спільних і відмінних компонентів;
- засвоєння особливостей структурної спільності словесного і кінематографічного мистецтв.

Прогнозованим результатом вивчення курсу є такі *знання*:

- екранізації як інтерпретаційної форми засобами кіно художнього твору та її особливостей;
- ключових подій межування історії української літератури ХХ століття з історією українського кіно;
- кінотекстів екранізованої української класики;
- специфіки порівняльного аналізу на матеріалі різних видів мистецтв.

Очікується, що студенти у процесі вивчення курсу вироблять такі *вміння*:

- здійснювати порівняльний аналіз епічного твору та його екранної версії на різних рівнях (подія, герой, автор, стиль);

- виявляти особливості літературних і кінематографічних творів, засоби творення образів у них;
- визначати стильовий вектор літературних і кінематографічних творів за притаманними їм показниками образності;
- застосовувати набуті знання у подальшій практиці за фахом.

3. *Обов'язкова чи вибіркова дисципліна*

Вибіркова дисципліна.

4. *Викладацький склад*

Пуніна Ольга Василівна.

5. *Методика викладання та методи навчання*

Лекції: інформативні, проблемні, аналітичні; бесіда.

Самостійна робота. Творчі завдання.

6. *Мова*

українська.

1. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА СПЕЦКУРСУ

ЗАЛКОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЗАСОБАМИ КІНО ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ

Змістовий модуль 1.

Структурна спільність словесного і кінематографічного мистецтва: вияв на рівні стилю. Екранізація як форма кіно-літературного взаємозв'язку. Поняття «деекранізації». Естетика кіно. Засоби творення кінематографічного образу. Сценарій як перша фаза існування фільму. Монтаж як технічно-композиційний принцип творення кінематографічного образу. Функції технічних прийомів кінематографа: панорама, ракурс, план та інші. Екранізація української літератури: стильові вектори, специфіка інтерпретації режисером епічного твору (новітня й нова українська література в світлі реалізму, романтизму й експресіонізму). «Арсенал» О. Довженка: від фільму до літературного варіанта сценарію. Інтерпретація кінозасобами епічного твору М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» і В. Стефаника «Камінний хрест». Екранізація роману В. Земляка «Лебедина згряя»: структурна спільність стрічки з епічним твором. Драма-феєрія Лесі Українки «Лісова пісня» та її постановка: аналогії й зміни жанрової природи екранізованого твору. Стильові відмінності між романом В. Барки «Жовтий князь» та його екранізацією «Голод-33». Екранна інтерпретація «Повісті про санаторійну зону» М. Хвильового: рівень події, героя, автора.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Брюховецкая Л. И.* Литература и кино: проблемы взаимоотношений: [лит.-крит. очерк] / *Лариса Ивановна Брюховецкая.* – К.: Рад. письменник, 1988. – 183 с.

2. *Брюховецька Л. І.* «Але світ прийде на екран...» (О. Довженко: теоретичне осмислення поетики кіно) / *Л. І. Брюховецька* // Наукові записки. – 2005. – Т. 40. Теорія та історія культури. – С. 72-76.
3. *Брюховецька Л. І.* Специфіка поетичного бачення в мистецтві кіно / *Л. І. Брюховецька* // Наукові записки. – 1999. – Т. 9. Спецвипуск. – С. 198-202.
4. *Буряк Б.* Художня література і кіномистецтво / *Борис Буряк* // Фільм і доба: щорічник. – К.: Мистецтво, 1968. – С. 26-53.
5. *Вислоух С.* Література й візуальний образ. Простір структурної спільності мистецтв / *Северина Вислоух* // Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст.; [за ред. В. Моренця / пер. з пол. С. Яковенка]. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 309-321.
6. *Гашева Н. Н.* Кинематографичность прозы М. Осоргина: аспект структурного синтеза на межвидовом уровне / *Н. Н. Гашева* // Вестник ВГУ. Сер. Филология. Журналистика. – 2005. – № 2. – С. 37-41.
7. *Генералюк Л.* Осягнути універсалізм митця: міжвидовий інтеракціонізм: «кінематографічність» як наслідок Шевченкової синестезії / *Леся Генералюк* // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах: наук.-метод. та літ.-мистец. журн. – 2009. – № 2. – С. 88-97.
8. *Генералюк Л.* Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва / *Л. Генералюк* / НАН України; Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. – К.: Наук. думка, 2008. – 544 с.
9. *Горницкая Н.* О границах взаимодействия кино и литературы / *Н. Горницкая* // Зримое слово. Кино и литература: диалектика взаимодействия: [сб. ст.]. – Ленинград: Искусство, 1985. – С. 3-59.
10. *Госейко Л.* Історія українського кінематографа. 1896 – 1995 / *Любомир Госейко*; [пер. з франц.]. – К.: КІНО-КОЛО, 2005. – 464 с.
11. *Дзюба І. М.* Гостини у світ кіно // З криниці літ: тритомовик / *Іван Михайлович Дзюба*. – К.: Обереги : Гелікон, 2001 – Т. 2. – 2001. – С. 726-814.
12. *Добин Е. С.* Поэтика киноискусства / *Е. С. Добин*. – М.: Искусство, 1961. – 228 с.
13. *Довженко А.* Слово о сценарии художественного фильма / *А. Довженко* // Вопросы киносценарии: [сб. ст.]. – Вып. 1. – М.: Искусство, 1954. – С. 5-25.
14. *Дубенко С. В.* Тарас Шевченко та його герої на екрані / *Степан Васильович Дубенко*. – К.: Наук. думка, 1967. – 204 с.
15. *Жила С. О.* Кіномистецтво на уроках літератури: проблеми взаємозв'язків: метод. рек. / Черніг. обласний ін-т підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників освіти / *Світлана Олексіївна Жила*. – Чернігів, 2001. – 46 с.
16. *Игнатов К.* От текста романа к кинотексту: проблема сохранения авторского стиля / *К. Игнатов* // Вестник Московского университета. С. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2008. – № 2. – С. 57-74.

17. История советского кино. 1917-1967: в 4 т. / [сост. Х. Абул-Хасымова и др.]. – М.: Искусство, 1969-1973 – Т. 1. 1917-1931. – 1969. – 755 с.
18. Історія українського радянського кіно: в 3 т. / [за ред. Т. В. Левчука та ін.]. – К.: Наук. думка, 1986-1987 – Т. 1. 1917-1930. – 1986. – 247 с.
19. Кино: энциклопедический словарь. – М.: Сов. энциклопедия, 1986. – 640 с.
20. Ковалевська О. Кіно- та відеообрази Івана Мазепи: можливості використання у навчальному процесі / Ольга Ковалевська // Історія в школах України. – 2009. – № 1-2. – С. 45-49.
21. Крижанівський Б. Майстри, фільми долі: Кіно різних широт / Борис Крижанівський, Юрій Новиков. – К.: Мистецтво, 1967. – 174 с.
22. Крізь кінооб'єктив часу. Спогади ветеранів українського кіно: [зб. ст.] – К.: Мистецтво, 1970. – 318 с.
23. Маневич И. М. Кино и литература / И. М. Маневич. – М.: Искусство, 1966. – 240 с.
24. Поліщук Я. Естетика кіно та література (творчий досвід Михайла Коцюбинського) / Ярослав Поліщук // Література. Фольклор. Проблеми поетики: [зб. наук. праць. / редкол. Г. Ф. Семенюк, А. В. Козлов та ін.]. – Вип. 29. Ч. 2. – К.: Твім інтер, 2010. – С. 57-69.
25. Порівняльне літературознавство: підруч. / В. Будний, М. Ільницький. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 430 с
26. Савчук Н. Складання кіносценарію за новелою Василя Стефаника «Камінний хрест». Моделювальна гра для десятикласників / Н. Савчук // Дивослово. – 2007. – № 2. – С. 17-21.
27. Ткаченко А. Гоголь і українське кіно: проблеми перекодування тексту / Анатолій Ткаченко // Літературознавчі студії. – 2009. – Вип. 25. – С. 265-271.

ХУДОЖНІ ТВОРИ ТА ЇХ ЕКРАНІЗАЦІЇ
(ДЛЯ ОBOB'ЯЗКОВОГО ПРОЧИТАННЯ І ПЕРЕГЛЯДУ)

Художній твір	Стрічка
Довженко Олександр. Звенигора . Арсенал . Земля (повісті)	режисер О. Довженко. Звенигора (ВУФКУ, 1928). Арсенал (ВУФКУ, 1928). Земля (ВУФКУ, 1930)
Коцюбинський Михайло. Тіні забутих предків (повість)	режисер С. Параджанов. Тіні забутих предків (кіностудія ім. О. Довженка, 1964)
Стефанік Василь. Камінний хрест (новела)	режисер Л. Осика. Камінний хрест (кіностудія ім. О. Довженка, 1968)
Земляк Василь. Лебедина зграя (роман)	режисер І. Миколайчук. Вавилон ХХ (кіностудія ім. О. Довженка, 1979)
Леся Українка. Лісова пісня (драматична поема)	режисер Ю. Ілленко. Лісова пісня. Мавка (кіностудія ім. О. Довженка, 1981)
Барка Василь. Жовтий князь	режисер О. Янчук. Голод-33 (1991)

(роман)	
Хвильовий Микола. Повість про санаторійну зону (повість)	режисер О. Муратов. Танго смерті (1991)

2. МОДУЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ

Заліковий модуль	Зміст модулю	Кількість годин		
		д/в		
		Лекції	Практ.	Самост.
Інтерпретація засобами кіно художньої прози	1. Структурна спільність словесного і кінематографічного мистецтва. Екранізація як вияв їхнього взаємозв'язку	2		
	2. Естетика кіно. Засоби творення кінематографічного образу. Сценарій. Монтаж. Технічні прийоми кінематографа	2		
	3. Екранізація української літератури: стильові вектори, специфіка інтерпретації режисером епічного твору	2		
	4. «Арсенал» О. Довженка у світлі експресіоністичного світовідчуття: від фільму до літературного варіанта сценарію	2		
	5. Інтерпретація кінозасобами епічного твору М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» і В. Стефаника «Камінний хрест»		2	
	6. Екранізація роману В. Земляка «Лебедина згряя»: структурна спільність стрічки з епічним твором		2	
	7. Драма-феєрія Лесі Українки «Лісова пісня» та її постановка: аналогії й зміни жанрової природи екранізованого твору		2	
	8. Стильові відмінності між романом В. Барки «Жовтий князь» та його екранізацією «Голод-33»		2	
	9. Екранна інтерпретація «Повісті про санаторійну зону» М. Хвильового: рівень події, героя, автора		2	

3. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1. Інтерпретація кінозасобами епічного твору М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» і В. Стефаника «Камінний хрест»

1. Специфіка художнього світу в повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» (подія викладу, подія, що викладається, рівень героя і автора, стиль твору). Зміни художнього світу повісті в екранізованому творі С. Параджановим.
2. Експресіоністична домінанта в новелі В. Стефаника «Камінний хрест» і в однойменній художній стрічці Л. Осики.

ЛІТЕРАТУРА

- *Госейко Л.* Історія українського кінематографа. 1896 – 1995 / *Л. Госейко*; [пер. з франц.]. – К.: KINO-КОЛО, 2005. – 464 с.
- *Брюховецкая Л. И.* Литература и кино: проблемы взаимоотношений: [лит.-крит. очерк] / *Л. И. Брюховецкая.* – К.: Рад. письменник, 1988. – 183 с.
- *Поліщук Я.* І ката, і героя він любив... Михайло Коцюбинський: [літературний портрет] / *Ярослав Поліщук.* – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 302 с.
- *Корогодський Р.* «Тіні забутих предків»: повість, сценарій, фільм / *Роман Корогодський* // Слово і Час. – 1994. – № 9-10. – С. 75-82.
- *Піддубна Р.* «Тіні забутих предків» Коцюбинського: міфопоетика та ліро-епос / *Рита Піддубна* // Слово і Час. – 1992. – № 11. – С. 68-72.
- *Поліщук Я.* Естетика кіно та література (творчий досвід Михайла Коцюбинського) / *Я. Поліщук* // Література. Фольклор. Проблеми поетики: [зб. наук. праць. / редкол. Г. Ф. Семенюк, А. В. Козлов та ін.]. – Вип. 29. Ч. 2. – К.: Твім інтер, 2010. – С. 57-69.
- *Токарик М.* Новели Василя Стефаника як експресіоністичне відображення дійсності / *Марта Токарик* // Дивослово. – 2008. – № 2. – С. 28-33.
- *Савчук Н.* Складання кіносценарію за новелою Василя Стефаника «Камінний хрест». Моделювальна гра для десятикласників / *Наталка Савчук* // Дивослово. – 2007. – № 2. – С. 17-21.

- *Коцюбинський М.* Вибрані твори / *Михайло Коцюбинський.* – К.: Дніпро, 1977. – 502 с.
- *Стефаник В.* Катруся. Черемшина М. Карби / *Василь Стефаник, Марко Черемшина.* – К.: Веселка, 1981. – 335 с.

Практичне заняття № 2. Екранізація роману В. Земляка «Лебедина згряя»: структурна спільність стрічки з епічним твором

1. «Інтелектуальна операція» (С. Вислоух) творення художнього світу в романі В. Земляка «Лебедина згряя» та в його екранній версії «Вавилон ХХ» режисера І. Миколайчука:

- а) на композиційному рівні;
- б) на стилістичному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

- *Госейко Л.* Історія українського кінематографа. 1896 – 1995 / *Л. Госейко*; [пер. з франц.]. – К.: КІНО-КОЛО, 2005. – 464 с.
- *Вислоух С.* Література й візуальний образ. Простір структурної спільності мистецтв / *Северина Вислоух* // Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст.; [за ред. В. Моренця / пер. з пол. С. Яковенка]. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 309-321.
- *Слабошпицький М.* Василь Земляк: Нарис життя і творчості / *М. Слабошпицький*. – К.: Дніпро, 1994. – 149 с.
- *Слабошпицький М.* Василь Земляк і дорога до «Лебединої зграї» / *М. Слабошпицький* // Укр. мова і літ. в школі. – 1992. – № 1. – С. 79-89.
- *Сивокінь Г.* Формула творчості – правда і добро (штрихи до портрета Василя Земляка) / *Г. Сивокінь* // Укр. мова і літ. в школі. – 1983. – № 4. – С. 19-27.
- *Семків Р.* Елементи постмодерної поетики в романі В. Земляка «Лебедина зграя» [Електронний ресурс] / *Ростислав Семків* // Наукові записки. Філологія. – 1999. – Т. 17. – С. 68-73. – Режим доступу до вид.: www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Cum/NaUKMA/Fi/1999_17/14_semkiw_r.pdf

■

Земляк В. С. Лебедина зграя: [романи, оповідання] / *В. С. Земляк*; вступ. ст. *О. О. Сизоненка*. – К.: Україна, 2005. – 718 с.

Практичне заняття № 3. Драма-феєрія Лесі Українки «Лісова пісня» та її постановка: аналогії й зміни жанрової природи екранізованого твору

1. Жанрові особливості драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня».
2. Жанрові аналогії й відмінності «Лісової пісні» в екранізованій версії Ю. Ілленка.

ЛІТЕРАТУРА

- *Госейко Л.* Історія українського кінематографа. 1896 – 1995 / *Л. Госейко*; [пер. з франц.]. – К.: КІНО-КОЛО, 2005. – 464 с.
- *Скупейко Л.* Казка і міф у драмі Лесі Українки «Лісова пісня» / *Лукаш Скупейко* // Слово і Час. – 2000. – № 8. – С. 55-65.
- *Демська-Будзуляк Л.* Драма свободи в модернізмі: Пророчі голоси драматургії Лесі Українки: монографія / *Леся Демська-Будзуляк*. – К.: Академвидав, 2009. – 184 с.

- *Малютіна Н.* Драматургія слова у поетичному театрі Лесі Українки // Українська драматургія кінця XIX – початку XX ст.: навч. посіб. / *Н. П. Малютіна.* – К.: Академвидав, 2010. – С. 101-171.
- *Кулінська Л. П.* У світі ідей та образів (Особливості поетики драми Лесі Українки) / *Л. П. Кулінська.* – К.: Дніпро, 1971. – 223 с.

- *Леся Українка.* Оргія: [драматичні поеми] / *Леся Українка.* – К.: Вид-во С. Павличко, 2001. – 772 с.

Практичне заняття № 4. Сильові відмінності між романом В. Барки «Жовтий князь» та його екранізацією «Голод-33»

1. Реалістична домінанта творення художнього світу роману В. Барки «Жовтий князь» та її стильова трансформація в екранізації твору:
 - а) на рівні ідейного змісту;
 - б) структури;
 - в) образності;
 - г) світу, що зображений.

ЛІТЕРАТУРА

- *Госейко Л.* Історія українського кінематографа. 1896 – 1995 / *Л. Госейко;* [пер. з франц.]. – К.: KINO-КОЛО, 2005. – 464 с.
- *Мовчан Р.* «Жовтий князь» В. Барки / *Раїса Мовчан* // Слово і Час. – 1998. – № 12. – С. 14-19.
- *Ковалів Ю.* Василь Барка / *Юрій Ковалів* // Слово і Час. – 1992. – № 2. – С. 11-12.
- *Пушко В.* Страдницька доля В. Барки / *В. Пушко* // Слово і Час. – 2000. – № 9. – С. 65-71.
- Экспрессионизм. Драма. Живопись. Графика. Музыка. Кино: [сб. ст.]. – М.: Наука, 1966. – 155 с.
- Теория литературы: [учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. заведений]: в 2 т. / под ред. Н. Д. Тмарченко. – М.: ИЦ «Академия», 2004 – Т. 1: Н. Д. Тмарченко, В. И. Тюпа, С. Н. Бройтман. Теория художественного дискурса. Теоретическая поэтика. – 2004. – 512 с

- *Барка В.* Поезія. Жовтий князь / *Василь Барка.* – К.: Наук. думка, 2001. – 304 с.

Практичне заняття № 5. Екранна інтерпретація «Повісті про санаторійну зону» М. Хвильового: рівень події, героя, автора

1. Порівняльний аналіз повісті М. Хвильового та її екранної постановки О. Муратовим:
 - а) рівень події (сюжет і фабула, позасюжетні компоненти);
 - б) рівень героя (героїв);
 - в) рівень автора.
2. Сильові особливості «Повісті про санаторійну зону» та її екранізації.

ЛІТЕРАТУРА

- *Госейко Л.* Історія українського кінематографа. 1896 – 1995 / *Л. Госейко*; [пер. з франц.]. – К.: КІНО-КОЛО, 2005. – 464 с.
- *Поветкін Є.* Гротеск у «Повісті про санаторійну зону» Миколи Хвильового / *Є. Поветкін* // Українська мова та література. – 1997. – Ч. 5. – С. 1-2.
- *Муслієнко О.* Мандрівка у пошуках «запаху слова» / *Олена Муслієнко* // Вибрані твори; упор. О. Муслієнко / *Микола Хвильовий*. – Харків: Ранок, 2004. – С. 3-22.
- *Вечірко О.* Правда про замкнений простір (М. Хвильовий та Б. Пільняк) / *Оксана Вечірко* // Слово і Час. – 1992. – № 12. – С. 33-36.
- *Ковалів Ю.* Деміфізація світу як тексту у прозі Миколи Хвильового / *Юрій Ковалів* // Дивослово. – 2006. – № 6. – С. 43-48.
- *Плющ Л.* Його таємниця, або «Прекрасна ложа» Хвильового / *Леонід Плющ*. – К.: Факт, 2006. – 872 с.
- Теорія літератури: [учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. заведений]: в 2 т. / под ред. Н. Д. Тмарченко. – М.: ИЦ «Академия», 2004 – Т. 1: Н. Д. Тмарченко, В. И. Тюпа, С. Н. Бройтман. Теорія художественного дискурса. Теоретическая поэтика. – 2004. – 512 с.

- *Хвильовий М.* Вибрані твори; упор. О. Муслієнко / *Микола Хвильовий*. – Харків: Ранок, 2004. – 352 с.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Карта самостійної роботи студента

Види самостійної роботи	Термін виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
Підготовка до практичного заняття	упродовж семестру	Участь у практичному занятті	50
Опрацювання літератури	упродовж семестру	Перевірка викладачем	20
Написання творчих робіт	кінець семестру	Перевірка викладачем	30

Загальна кількість балів за СРС			100
---------------------------------	--	--	-----

4.2. Питання і література для самостійного опрацювання навчального матеріалу

ЗАВДАННЯ

1. Розкрити механізми взаємодії художньої літератури і кіномистецтва.
2. Вказати на основні відхилення кінорежисерів під час екранізації художніх творів.
3. Висловити своє бачення, за яким принципом найбільш ефективно здійснювати інтерпретацію засобами кіно епічного твору.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Брюховецкая Л. И.* Литература и кино: проблемы взаимоотношений: [лит.-крит. очерк] / *Л. И. Брюховецкая.* – К.: Рад. письменник, 1988. – 183 с.
2. *Буряк Б.* Художня література і кіномистецтво / *Борис Буряк* // Фільм і доба: щорічник. – К.: Мистецтво, 1968. – С. 26-53.
3. *Вислоух С.* Література й візуальний образ. Простір структурної спільності мистецтв / *Северина Вислоух* // Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст.; [за ред. В. Моренця / пер. з пол. С. Яковенка]. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 309-321.
4. *Горницкая Н.* О границах взаимодействия кино и литературы / *Н. Горницкая* // Зримое слово. Кино и литература: диалектика взаимодействия: [сб. ст.]. – Ленинград: Искусство, 1985. – С. 3-59.
5. *Маневич И. М.* Кино и литература / *И. М. Маневич.* – М.: Искусство, 1966. – 240 с.

4.3. Індивідуальна робота і 4.4. Завдання до заліку

Здійснити порівняльний аналіз (за кількома самостійно обраними аспектами) художнього твору та його кінематографічної версії (один на вибір із цього списку чи обраний / знайдений самостійно):

- 1) Квітка-Основ'яненко Григорій. *Сватання на Гончарівці.*
- 2) Нечуй-Левицький Іван. *Микола Джеря.*
- 3) Франко Іван. *Борислав сміється. Захар Беркут. Украдене щастя.*
- 4) Хоткевич Гнат. *Камінна душа.*
- 5) Коцюбинський Михайло. *Коні не винні. Подарунок на іменини. Фата-моргана.*
- 6) Хвильовий Микола. *Вальдшнепи.*
- 7) Стельмах Михайло. *Гуси-лебеді летять. Кров людська – не водиця.*
- 8) Тютюнник Григорій. *Климко.*
- 9) Багряний Іван. *Сад Гетсиманський. Тигролови.*

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО, МОДУЛЬНОГО, ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

5.1. Система оцінювання академічних досягнень студентів за 100-бальною шкалою (залік)

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			
Заліковий модуль 1 (має 100 балів)			Загальна кількість балів
Організаційно-навчальна робота студента в аудиторії	Індивідуальна робота. Самостійна робота	Залікова модульна робота I	
1	2	3	4
70	30	–	100

5.2. Критерії оцінювання знань зі спецкурсу

Додаються в кінці навчально-методичного видання.

5.3. Питання й завдання до заліку

Залік відбувається у формі задачі індивідуально-творчих робіт і їхнього зарахування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

90-100 балів

- дотримання всіх вимог до курсу, спецкурсу: відвідування занять, виконання завдань, активна й плідна участь у бесідах, практичних, лабораторних заняттях;

- високий рівень знань з історії української літератури, теорії літератури;

- вміння аналізувати тексти художніх творів трьох літературних родів із урахуванням їхньої специфіки, порівнювати, віднаходити літературні паралелі;

- володіння літературознавчою термінологією, категоріями й вміння доречно їх застосовувати;

- послідовний, аргументований виклад матеріалу з дотриманням всіх вимог до його оформлення;

- вільне володіння нормами сучасної української літературної мови.

75-89 балів

- дотримання всіх вимог до курсу: відвідування занять, виконання завдань, активна й плідна участь у бесідах, практичних заняттях;

- достатній рівень знань з історії української літератури, теорії літератури;

- вміння аналізувати тексти художніх творів трьох родів із урахуванням їхньої специфіки, порівнювати, віднаходити літературні паралелі;

- володіння літературознавчою термінологією, категоріями;

- виклад матеріалу з дотриманням всіх вимог до його оформлення;

- вільне володіння нормами сучасної української літературної мови.

Допускаються несерйозні неточності у викладі матеріалу та використанні понятійного апарату.

60-74 балів

- дотримання не всіх вимог курсу: посередня участь у роботі колективу;

- низький рівень знань з історії української літератури, теорії літератури;

- вміння аналізувати тексти художніх творів не на всіх рівнях;

- недостатнє володіння літературознавчою термінологією;

- виклад матеріалу з дотриманням не всіх вимог до його оформлення;

- посереднє володіння нормами сучасної української літературної мови.

35-59 балів

- недотримання вимог курсу;

- дуже низький рівень знань з історії літератури і теорії літератури;

- невміння аналізувати тексти художніх творів;

- слабо володіє літературознавчою термінологією;

- посереднє володіння нормами сучасної української літературної мови.

1-34 бали

- недотримання вимог курсу;

- дуже низький рівень знань з історії й теорії літератури;

- невміння аналізувати тексти художніх творів;

- не володіє літературознавчою термінологією;

- не володіє нормами сучасної української літературної мови.